

Den *britiske* repræsentant, der indledte generaldebatten om spørgsmålet, redegjorde for de konstitutionelle fremskridt, der var sket, og oplyste, at to af territorierne, Basutoland og Bechuanaland, ville opnå uafhængighed i løbet af 1966, og at Swaziland snart ville følge efter. Storbritannien ville på grund af sine store bilaterale forpligtelser over for de tre territorier ikke kunne yde bidrag til den i generalsekretærens rapport påtænkte FN-bistandsfond for de tre områder, men man kunne varmt tilslutte sig tanken om en sådan. Yderligere konsultationer måtte dog foretages, og spørgsmålet burde eventuelt henvises til 2. udvalg til overvejelse.

De *vestlige lande* udtrykte påskønnelse af det arbejde, som Storbritannien har udført og fortsat vil udføre i de tre territorier. Der var enighed om nødvendigheden af øget økonomisk bistand til de tre områder, men ikke om formen for denne øgede bistand; således udtryktes der fra flere sider, bl. a. USA og de gamle Commonwealth-lande, bekymring over, at man ved oprettelsen af en særskilt FN-fond modarbejdede de bestræbelser, som man gennem sammenlægningen af det Udvidede Program for Teknisk Bistand (EPTA) og Specialfonden udfoldede for at forenkle FN's tekniske bistandsprogrammer.

De *kommunistiske* lande fremførte de sædvanlige angreb på den administrerende magt for at modarbejde frigørelsen af områderne, for misrøgt af dem, samt for at spille under dække med Sydafrika. Områderne burde have deres politiske frihed, før man oprettede en speciel fond til oplysning af deres økonomi. Østblokken rettede endvidere skarpe angreb på Sydafrika for forsøg på at annektere territorierne og indføre Bantustan-systemet i disse.

De *afrikanske lande* påpegede de farer, der bestod som følge af de tre territoriers nære geografiske og økonomiske tilknytning til Sydafrika. Generalforsamlingen måtte på alle måder sikre deres uafhængighed og territoriale integritet. Alle støttede kraftigt generalsekretærens forslag om oprettelse af en fond, men fra flere sider blev det krævet, at FN — uden at afvente oprettelsen af de foreslåede fond — skulle udnævne en fast repræsentant i områderne, hvilket kunne bevirke, at fonden blev opbygget hurtigere.

Sydafrika tilbageviste alle beskyldninger som værende ganske grundløse; Sydafrika, der så frem til de tre territoriers uafhængighed, havde ikke territoriale krav i forhold til disse områder, og republikkens økonomiske forbindelser med dem var til gavn for den lokale befolkning.

Den afro-asiatiske gruppe fremlagde et *resolutionsforslag*, hvorefter Generalforsamlingen *gentager sin opfordring* til Storbritannien om at tilbagegive alt land, der er frataget den indfødte befolkning, *anmoder* koloniudvalget om i samarbejde med generalsekretæren at overveje, hvilke foranstaltninger, der måtte være nødvendige for at sikre de tre territoriers integritet og suverænitet, *beslutter* at oprette en fond, bestående af frivillige bidrag, for den økonomiske udvikling af de tre territorier, samt *anmoder* generalsekretæren om at udnævne en fastboende repræsentant i de tre territorier. Endelige *erklæres* det i resolutionen, at områdenes territoriale integritet og økonomiske stabilitet trues af Sydafrikas politik.

Resolutionen blev den 9. november vedtaget i udvalget med 84 stemmer for, 1 imod (Sydafrika), medens 6 afstod (Canada, Frankrig, Nederlandene, Portugal, Storbritannien og USA). På svensk foranledning afholdtes delafstemning om paragraffen vedrørende oprettelse af fonden; denne paragraf vedtoges med stemmetallet 79 — 0 — 12 (Belgien, Canada, Finland, Frankrig, Grækenland, Japan, Nederlandene, Norge, Portugal, Sverige, USA og Østrig). Bl. a. Danmark, Storbritannien, Australien, Irland, Italien, New Zealand, Sydafrika og Spanien stemte for.

Danmark udtalte i en stemmeforklaring, at resolutionens henstilling om en løsning af jordproblemet var en så gennemgribende ændring i ejendomsforholdene, at man ikke havde tilstrækkeligt materiale til belysning af de komplicerede problemer; man måtte derfor afstå på denne paragraf i tilfælde af delafstemning. Man kunne fra dansk side heller ikke støtte paragraffen vedrørende koloniudvalgets undersøgelse af foranstaltninger til sikring af områdenes integritet og suverænitet, idet opgaven var for uklart formuleret. Om fonden udtaltes det, at Danmark håbede, at dens midler i videst muligt omfang ville blive fordelt gennem allerede eksisterende FN-organer.